

XXXVI. Eötvös Loránd Kutatási Hálózat

Maróth Miklós
elnök

Budapest, 2022. június „9.”

Varga Mihály
pénzügyminiszter

Budapest, 2022. június „15.”

Fejezeti indokolás

I. A célok és elvárt eredmények meghatározása, felsorolása, számszerűsítése

A magyarországi kutatási rendszer kapacitásának és hatékonyságának megerősítése érdekében kiemelt közpolitikai cél a kutatás-fejlesztési (K+F) állami finanszírozás GDP-hez viszonyított arányának fokozatos növelése.

A kitűzött cél eléréséhez nélkülözhetetlenné vált a kutatás-fejlesztés és innováció új irányítási és finanszírozási modelljének létrehozása, illetve Magyarország versenyképességének növelése érdekében a korábbiaknál átláthatóbb, ösztönzőbb és rugalmasabb szervezeti és finanszírozási keretek kialakítása.

Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (a továbbiakban: ELKH) feladata és célkitűzése, hogy saját kutatóhálózatának teljesítményét a kiválósági mutatók tekintetében jelentősen megnövelje. További feladata, hogy a kutatás-fejlesztési ökoszisztéma szereplői közötti együttműködés támogatásával ösztönözze a kutatási eredmények társadalmi és gazdasági hasznosulását.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló erőforrások 2023-ban

Az ELKH az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Titkárságából (a továbbiakban: ELKH Titkárság), az általa központi költségvetési szervként működtetett kutatóközpontokból, kutatóintézetekből és kutatócsoportokból, valamint a fejezethez rendelt fejezeti kezelésű előirányzatból (Kiválósági és szakmai feladatok támogatása) áll.

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
Intézmények	62 001,7	18 431,6	43 570,1	4 740
Fejezeti kezelésű előirányzatok	5 000,0	-	5 000,0	-
Fejezet összesen	67 001,7	18 431,6	48 570,1	4 740

III. A célok elérésének módja a felügyelt ágazatokban

III.1. Intézményekkel történő feladatellátás

Az ELKH Titkárság gazdasági szervezettel rendelkező központi költségvetési szerv, mely az ELKH tagjaként központi költségvetési szervei formában működtetett kutatóközpontokkal, kutatóintézetekkel és kutatócsoportokkal (a továbbiakban együttesen: kutatóhelyekkel) a központi költségvetésről szóló törvényben önálló költségvetési fejezetet képez.

A kutatóhelyek központi költségvetési szerv formában működnek. A kutatóhelyek az alapító okiratukban foglaltaknak megfelelően látják el közfeladataikat. Tevékenységüket az elnyert pályázataik és megkötött szerződéseik, továbbá az alapító okiratuk keretei között maguk határozzák meg. A kutatóhelyek a szakterületükön részt vesznek szakmai állásfoglalások és vélemények megfogalmazásában, gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről és a szakmai utánpótlás biztosításáról, továbbá a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodások szerint közreműködnek az oktatásban, az egyetemekkel folytatott közös kutatásokban és a doktori képzésekben.

1. cím: ELKH Titkársága

Az ELKH Titkárság gyakorolja a fejezetbe sorolt központi költségvetési szervként működő kutatóhelyek felett az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. §-a szerinti irányítási hatásköröket, ideértve az alapítói jogokat is, valamint ellátja a kutatóhelyek igazgatási és ellenőrzési feladatait.

Az ELKH Titkárság közfeladata a költségvetési szervek által folytatott kutatások intézményrendszerének fenntartása, működtetése.

Az intézményi előirányzat alakulásának levezetése a következő:

millió forintban, egy tizedessel

1. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi törvényi előirányzat	1 459,0	-	1 459,0	83
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat	+443,6	-	+443,6	-
Tudományos Tanács tagjai juttatásának fedezete	+93,6	-	+93,6	-
ELKH Titkárság szervezeti egységek tevékenységének támogatása	+350,0	-	+350,0	4
Egyéb változások	-15,2	-	-15,2	-
Szociális hozzájárulási adó csökkentéséből eredő megtakarítás bázisba építése	-15,2	-	-15,2	-
Többlet (jogcímenként)	-	-	-	-
2023. évi javasolt előirányzat	1 887,4	-	1 887,4	87

2. cím: ELKH Kutatóközpontok, kutatóintézetek

A cím összevontan tartalmazza az ELKH kutatóhálózatához tartozó intézmények előirányzatait.

Az ELKH kutatóhálózata az alábbiak szerint épül fel:

Agrártudományi Kutatóközpont

Az Agrártudományi Kutatóközpont (ATK) kutatási portfóliója lefedi az agrártudomány, a környezetgazdálkodás és környezetvédelem területeinek széles körét. Komplex tudományos programjában szerves egység kialakítására törekszik az alap- és az alkalmazott kutatás, valamint az innovációs tevékenység között. Kiterjedt együttműködést folytat hazai és külföldi tudományos műhelyekkel, köztük felsőoktatási intézményekkel és kutatóintézetekkel. Az ATK jelentős tudományos ismeretterjesztő és tudománynépszerűsítő tevékenységet is végez.

Atommagkutató Intézet

Az Atommagkutató Intézet (ATOMKI) 1954-ben jött létre Debrecenben. Az intézetben már megalapítása óta interdiszciplináris kutatások folynak. Jelenleg a mag-, atom-, részecske-, vákuum-, felület-, kvantumfizika területein kívül ezekhez kapcsolódó egyéb tudományokkal – radiokémia, orvosi képalkotás, űrkutatás, vízkutatás, környezet- és örökségtudomány – is foglalkoznak. Az ATOMKI rendelkezik hazánkban a legtöbb részecskegyorsító berendezéssel.

Állatorvostudományi Kutatóintézet

Az Állatorvostudományi Kutatóintézet (ÁTKI) az állatorvos-tudomány egyetlen hazai főhivatású kutatóhelye, e terület molekuláris mikrobiológiai kutatási bázisa. Legfőbb feladata alapkutatások végzése az állategészségügyi szempontból jelentős kórokozók (vírusok, baktériumok, paraziták) jobb megismerése céljával. További feladata az eredmények gyakorlatban való hasznosításának előkészítése, korszerű és hatékony diagnosztikai módszerek, vakcinák és védekezési eljárások kidolgozása.

Balatoni Limnológiai Kutatóintézet

1926-ban Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter alapította meg az első Magyar Biológiai Kutatóintézetet, a Balatoni Limnológiai Kutatóintézet (BLKI) elődjét Tihanyban. A BLKI fő feladatai közé tartozik az édesvizek környezettani kutatása, a Balaton és vízgyűjtője élővilágának feltárása, annak tér- és időbeli változásainak, életfolyamatainak, anyagforgalmi sajátosságainak a vizsgálata, továbbá az ezekre hatással lévő környezeti és antropogén tényezők feltárása.

Bölcsészettudományi Kutatóközpont

A Bölcsészettudományi Kutatóközpont (BTK) nemzetközi színvonalú és beágyazottságú alapkutatásokat folytat az archeogenomika, a filozófia, az irodalomtudomány, a klasszika-filológia, a művészettörténet, a néprajztudomány, a régészet, a történettudomány és a zenetudomány területén. A BTK-t alkotó kilenc intézet a magyarság múltjának teljességét kutatja és értelmezi, reflektálva a jelenkor kihívásaira is. Alapfeladatának tartja a magyar kulturális örökség feltárását és gondozását, és ezáltal a magyar önazonosság erősítését.

Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont

A Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (CSFK) alaptevékenysége csillagászati és földtudományi (földrajzi, földtani, geokémiai és geofizikai) kutatások végzése, felfedező kutatások (alapkutatások) folytatása, ezek eredményeinek előkészítése felhasználásra, illetőleg közzététele, a felfedező kutatáshoz szükséges elméleti vizsgálatok, obszervatóriumi, terepi és

laboratóriumi mérések megvalósítása, tudományos műszerek, módszerek kialakítása, valamint a mérési adatok tudományos feldolgozása és publikálása.

Energiatudományi Kutatóközpont

Az Energiatudományi Kutatóközpont (EK) küldetése, hogy nemzetközi színvonalú tudományos kutatásokat folytasson az anyagtudomány terén, különös tekintettel a magyar nukleáris biztonsági szaktudás folyamatos elmélyítésére. Fő feladatai közé tartozik a magyarországi atomerőműblokkok biztonságos üzemeltetésének műszaki-tudományos támogatása, nukleáris analitikai eljárások fejlesztése és alkalmazása. Kutatásokat folytat a sugárkémia, a sugárvédelem és a nukleáris védetség, illetve a magfúzió alapuló nukleáris energiatermelési eljárások fejlesztése terén.

Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet

A Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet (FI) alapkutatásainak tárgya a Föld-rendszer fizikai állapotának és folyamatainak megfigyelése, modellezése, értelmezése, valamint az ezekhez kapcsolódó elméleti (matematikai, fizikai) és gyakorlati módszerek, vizsgálati eszközök fejlesztése, létrehozása. Az alapfeladatok körébe tartozik a szilárd Föld és a Föld körüli térség (geodinamika, geomágneses tér, aeronómia) folyamatos obszervatóriumi megfigyelése, az országos szeizmológiai hálózat és szolgálat fenntartása, valamint időszakos megfigyelőrendszerek működtetése.

Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet

A Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet (KOKI) tevékenységének középpontjában az idegtudományi alapkutatások állnak, így az idegingerület-átvitel, a tanulás és emlékezés, a viselkedés, az öregedéssel összefüggő és epilepsziás agyi károsodás, valamint a hormonkiválasztás központi és környéki idegrendszeri szabályozásának kutatása. A kutatócsoportok multidiszciplináris megközelítési módot alkalmaznak, a hagyományos, megalapozott és bevált módszereket (anatómiai, elektrofiziológiai, neurokémiai és farmakológiai metodológia) ötvözik a legújabb eljárásokkal.

Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

A Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont (KRTK) a 21. századi magyar közgazdasági és regionális kutatások élvonalbeli tudományos központja. Kutatói elméleti és gyakorlati kutatásokat folytatnak a közgazdaságtudomány, a világgazdaság, a térbeli folyamatok, illetve a társadalomtudományok terén. Fontosabb kutatási területek: a gazdasági fejlődés makro- és mikroszintű tényezőinek vizsgálata, nemzetközi versenyképesség és innováció, egészség és társadalom, a fenntarthatóság gazdasági, környezeti és társadalmi feltételei.

Nyelvtudományi Kutatóközpont

A Nyelvtudományi Kutatóközpont (NYTK) működésének célja a magyar nyelvészet valamennyi területének művelése, továbbá általános, kísérletes és alkalmazott nyelvészeti kutatások végzése. Az NYTK kutatási alaptevékenysége során kiemelten foglalkozik nyelvelméleti, kísérletes és magyar nyelvészeti alapkutatásokkal, történeti-összehasonlító, nyelvtipológiai, nyelvtörténeti alapkutatásokkal és uralisztikai kutatásokkal, szótártani, korpusznyelvészeti, élőnyelvi és többnyelvűségi, továbbá nyelv- és beszédtechnológiai kutatásokkal.

Ökológiai Kutatóközpont

Az Ökológiai Kutatóközpont (ÖK) fő feladata a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák magas színvonalú kutatása, továbbá evolúciós alap- és alkalmazott kutatások folytatása a szerveződés minden releváns szintjén. Az intézményben elsősorban ökológiai és evolúcióbiológiai kutatásokat folytatnak, de számos vizsgálat kapcsolódik például a mező- és erdőgazdálkodás biodiverzitásra kifejtett hatásához, a hagyományos ökológiai tudáshoz, a vízhasznosításhoz, az újonnan kialakuló fertőző betegségek ökológiai és evolúciós kérdéseire, valamint más interdiszciplináris témákhoz.

Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet

Az Európai Unió Kiválósági Központja címet 2001 óta viselő Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet (Rényi Intézet) alaptevékenysége kiterjed a tervszerű kutatások folytatására a matematika különböző területein, olyan elméleti vizsgálatokra összpontosítva, amelyek egyfelől a matematika belső fejlődése, másrészt a matematikának más tudományokban, illetve a társadalmi gyakorlatban való hatékony alkalmazása szempontjából jelentősek.

Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet

A Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (SZTAKI) az ország legnagyobb és legsikeresebb informatikai kutatóintézete. A SZTAKI a tágan értelmezett informatikatudomány műhelye, az információtechnológia, számítástudomány és rokonterületeinek nemzeti kutatóbázisa. Elsősorban az informatika műszaki-tudományos és matematikai kérdéseivel foglalkozik, de a kutatások kiterjednek mindazon területekre, amelyek az alapkérdésekkel kapcsolatban állnak.

Szegedi Biológiai Kutatóközpont

A Szegedi Biológiai Kutatóközpont (SZBK) kutatott témái a molekuláris és sejtbiológia számos területét fedlelik, és a baktériumok ipari hasznosításától a termesztett növények irányított nemesítésén át az emberi egészség és a környezetvédelem kérdéseiig terjednek. Az SZBK eredményes működését, a kutatások magas színvonalát az Európai Molekuláris Biológiai Szervezet (EMBO) is elismerte.

Társadalomtudományi Kutatóközpont

A Társadalomtudományi Kutatóközpont (TK) alaptevékenysége elméleti, empirikus és összehasonlító kutatások folytatása a jogtudomány, a kisebbségkutatás, a politikatudomány és a szociológia területén. Missziója a társadalmi folyamatok elemzése, naprakész adatok gyűjtése, feldolgozása és közzététele, az elemzési módszerek állandó fejlesztése és alkalmazása, a társadalmi jelenségek értelmezésére új fogalmak, elméletek kidolgozása és tesztelése a tudomány nemzetközi normái alapján.

Természettudományi Kutatóközpont

A Természettudományi Kutatóközpont (TTK) kutatói multidiszciplináris természettudományi kutatásokat végeznek többek között a szerves kémia, az anyag- és környezetkémia, az enzimológia, valamint a kognitív idegtudományok és a pszichológia terén. Kiemelt jelentőségűek a környezetterhelést csökkentő eljárások kidolgozására irányuló kutatások is, amelyek a szigorodó hazai és európai szabályozásnak is köszönhetően egyre fontosabb szerepet kapnak a fenntartható gazdasági folyamatokban.

Wigner Fizikai Kutatóközpont

A Wigner Fizikai Kutatóközpont (Wigner FK) kiemelt kutatási területei: részecskefizika, magfizika, általános relativitáselmélet és gravitáció, űrfizika, szilárdtestfizika, statisztikus

fizika, atom- és molekulafizika, klasszikus és kvantumoptika, lézerfizika, lézerindukált fúzió, kvantumtechnológia és kvantuminformatika, valamint a számítási tudományok több területe, köztük a számítógépes idegtudomány, a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás.

Az intézményi előirányzat alakulásának levezetése a következő:

millió forintban, egy tizedessel

2. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi törvényi előirányzat	53 705,1	16 823,2	36 881,9	4 078
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat	-	-	-	-
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)	+1 106,4	-	+1 106,4	-
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (szakmai feladatok többlete a 4/2. címről)	+1 106,4	-	+1 106,4	-
Egyéb változások (egyszeri feladat kivétele stb.)	+897,3	+1 531,6	-634,3	-
Saját bevételek változása	+1 531,6	+1 531,6	-	+94
Szociális hozzájárulási adó csökkentéséből eredő megtakarítás bázisba építése	-629,6	-	-629,6	-
Árpád-ház program támogatása (1109/2018. Korm. határozat)	-4,7		-4,7	
Többslet (jogcímenként)	+138,5	-	+138,5	-
Minimálbér és garantált bérminimum emelés többlete	+138,5	-	+138,5	-
2023. évi javasolt előirányzat	55 847,3	18 354,8	37 492,5	4 172

A saját bevételek megtervezése az ismert, szerződések szerint várható adatok alapján történik, ezért a bázisban lévő előirányzatok módosításra kerülnek.

3. cím: ELKH Támogatott kutatóhelyek

A cím összevontan tartalmazza az ELKH támogatott kutatócsoportok működési feltételeinek előirányzatait. A kutatóhálózathoz tartoznak az egyetemeken, illetve egyéb kutatóhelyeken (közintézményekben) működő támogatott kutatócsoportok, amelyek adminisztrációs, gazdálkodási feladatait a Támogatott Kutatócsoportok Irodája látja el.

Az intézményi előirányzat alakulásának levezetése a következő:

millió forintban, egy tizedessel

3. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi törvényi előirányzat	4 358,1	76,7	4 281,4	656
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat	-	-	-	-
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)	-	-	-	-
Egyéb változások (egyszeri feladat kivétele stb.)	-79,0	-	-79,0	-175
Szociális hozzájárulási adó csökkentéséből eredő megtakarítás bázisba építése	-79,0	-	-79,0	-
Többlet (jogcímenként)	-12,2	-	-12,2	-
Minimálbér és garantált bérminimum emelés többlete	-12,2	-	-12,2	-
2023. évi javasolt előirányzat	4 266,9	76,7	4 190,2	481

III.2. Fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

4. cím: Fejezeti kezelésű előirányzatok:

4/2. Kiválósági és szakmai feladatok támogatása

A Kiválósági és szakmai feladatok támogatása fejezeti kezelésű előirányzat 2023. évi kiadási előirányzata 5 000,0 millió forint, bevételi előirányzattal nem rendelkezik, a támogatási előirányzata 5 000,0 millió forint.

A fejezeti kezelésű előirányzat szakmai célokat szolgáló programok, pályázatok támogatási keretét tartalmazza, melyek a következők:

- Fiatal kutatók támogatása: a 30 év alatti, a kutatói pálya elején lévő kutatók részére szolgáló, 4 évre szóló fiatal kutatói álláshelyek támogatása, amelyek az ELKH kutatóhálózatának kutatói utánpótlását biztosítják.
- A teljes kutatóhálózat magas színvonalú kutatási informatikai infrastruktúra-szolgáltatását nyújtó úgynevezett „ELKH Cloud” kutatási felhő megújításának és fejlesztésének támogatása.
- Az ELKH kutatóhelyein folyó innovációs tevékenység és a kutatási eredmények hasznosítása elősegítésének támogatása.
- Az ELKH kutatóközpontjaiban, önálló kutatóintézetekben induló új, kihívásvezérelt, társadalmi célok és eredmények eléréséhez kapcsolódó kutatások támogatása.
- Egyéb szakmai feladatok támogatása.

millió forintban, egy tizedessel

4/2. alcím	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	6 600,0	-	6 600,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételezen)	-	-	-
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételezen)	-1 550,0	-	-1 550,0
Tudományos Tanács tagjai juttatásának fedezete	-93,6	-	-93,6
ELKH Titkárság szervezeti egységek tevékenységének támogatása	-350,0	-	-350,0
Kutatóhelyek szakmai feladatainak többlete	-1 106,4	-	-1 106,4
Egyéb változások (egyszeri feladat kivétele stb.)	-50,0	-	-50,0
Szociális hozzájárulási adó csökkentéséből eredő megtakarítás bázisba építése	-50,0	-	-50,0
Többlet (jogcímenként)	-	-	-
2023. évi javasolt előirányzat	5 000,0	-	5 000,0

III.3. Központi kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

A fejezet tekintetében nem releváns.

III.4. Tájékoztatás a több év előirányzatait terhelő programok, beruházások és más fejlesztések későbbi évekre vonatkozó hatásairól

Az ELKH kutatóhelyeinek feladatarányos finanszírozásához szükséges forrás biztosításáról szóló 1430/2020. (VII. 23.) Korm. határozat 4. pontjában foglalt beruházások megvalósításának függvényében értelmezendő.

III.5. Az uniós források felhasználásának szerepe a felügyelt ágazatokban

A költségvetési tervezés során nem számoltunk uniós források igénybevételével.

III.6. A szakpolitikai célú nemzetpolitikai/határon túli feladatok a tárca költségvetésében

A fejezet tekintetében nem releváns.

